
Læseplan for emnet uddannelse og job

Indhold

Indledning	3
1. trinforløb for børnehaveklasse til 3. klassetrin	4
Det personlige valg	5
Fra uddannelse til job	5
Arbejdsliv	6
2. trinforløb for 4.- 6. klassetrin	6
Det personlige valg	7
Fra uddannelse til job	7
Arbejdsliv	8
3. trinforløb for 7.- 9. klassetrin	9
Det personlige valg	9
Fra uddannelse til job	10
Arbejdsliv	10

Indledning

Emnet uddannelse og job er et obligatorisk emne i Folkeskolen fra børnehaveklasse til 9. klasse. Undervisningen er opdelt i tre trinforløb: Børnehaveklasse til 3. klasse, 4.- 6. klasse og 7.- 9. klasse. Folkeskolens tre obligatoriske emner er ikke tillagt et selvstændigt timetal, men indgår i undervisningen i de obligatoriske fag. Det påhviler skolelederen at træffe beslutning om, hvilke fag undervisningen i de obligatoriske emner skal foregå i.

I emnet uddannelse og job skal eleverne opnå en høj grad af kendskab til egne interesser, forudsætninger og potentialer, herunder uformelle kompetencer, og samtidig opnå forståelse for, at uddannelse og livslang læring er et middel til at nå fremtidige erhvervs- og beskæftigelsesmål. Derfor må erhvervsaspektet og indblikket i praktiske arbejdsfunktioner have en central placering i undervisningen.

Emnet skal fortolkes bredt og i et helhedsorienteret perspektiv. Tidligere kunne man regne med, at eleverne havde en basis af fortællinger om arbejdslivet med hjemmefra, men ændringer i familiemønstret, uddannelses- og arbejdslivet, nye medievaner mv. har bevirket, at dette ikke mere er givet. Derfor er det vigtigt, at det hele liv med fokus på uddannelse, job og karriere, inddrages i undervisningen og i uddannelses- og erhvervsvejledningen.

I emnet uddannelse og job ses karrierelæring derfor som en gennemgående rød tråd inden for de opstillede kompetenceområder.

Emnet er kendetegnet ved anvendelsen af mange aktiviteter uden for skolen, herunder bl.a. studie- og virksomhedsbesøg, introduktionskurser til ungdomsuddannelserne, praktik i virksomheder, kontakt til ungdomsuddannelser, organisationer, brancher mv.

Det fremgår af såvel folkeskoleloven som af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv., at undervisningen skal tilrettelægges i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning.

I uddannelse og job skal eleverne især i udskolingen udfordres på deres uddannelsesvalg. Fokuseringen af emnet sker bl.a. ved, at Ungdommens Uddannelsesvejledning i højere grad samarbejder med lærerne i udskolingen, så den almindelige undervisning og længere skoledag kan spille bedre sammen med de forskellige vejledningsaktiviteter, herunder bl.a. den kollektive vejledning, introduktionskurser til ungdomsuddannelse, brobygning, virksomhedsbesøg mv. Herigennem kan grundlaget for elevernes valgparathed understøttes bedre i den daglige undervisning.

Emnet kan tilrettelægges som tematiserede og tværfaglige forløb. Som led i at styrke elevernes uddannelsesparathed og kendskab til arbejdsmarkedet kan den længere og varierede skoledag anvendes til at arbejde mere systematisk med emnets kompetencemål.

Undervisningen i uddannelse og job danner en del af grundlaget for den enkelte elevs uddannelsesplanlægning og bidrager til at kvalificere forløbet med elevplanen fra børnehaveklasse til og med 9. klasse og uddannelsesplanen i 10. klasse.

Skolen etablerer i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning et tæt samarbejde med virksomheder, ungdomsuddannelser, arbejdsmarkedets parter m.fl. Derudover skal eleverne i særlig grad generelt kunne søge og anvende tilgængelige og relevante vejledningsinformationer- og tilbud, herunder it-baserede tilbud.

I undervisningen skal de grundlæggende kompetencer udvikles som en helhed gennem hele skoleforløbet og indgå i tværgående emner og problemstillinger.

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i kompetenceområderne. Læseplanen beskriver undervisningens progression i fagets trinforløb og danner grundlag for en helhedsorienteret undervisning.

Det er væsentligt, at der i det enkelte undervisningsforløb arbejdes med flere færdigheds- og vidensområder på tværs af kompetenceområderne.

Det skal endvidere tilstræbes, at undervisningen tilrettelægges, så den vekselvirker mellem den enkeltfaglige fordybelse og det tværfaglige arbejde.

Undervisningen skal tilrettelægges, så den imødekommer målsætningerne om en længere og mere varieret skoledag, jf. lov nr. 1640, heriblandt varieret og anvendelsesorienteret undervisning, bevægelse, åben skole og understøttende undervisning.

De lovgivningsmæssige rammer for Fælles Mål er med lov nr. 1445 af 12. december 2017 blevet ændret med henblik på en lempelse af bindingsgraden ved at reducere antallet af Fælles Mål.

Dette er gennemført ved, at færdigheds- og vidensmålene i Fælles Mål er gjort vejledende, således at de bindende elementer i Fælles Mål nu udgøres af fagformål, kompetencemål samt færdigheds- og vidensområder.

Denne læseplan er blevet gennemskrevet i foråret 2018 med henblik på at sikre, at læseplanerne for fag og emner formelt set er i overensstemmelse med de ændrede lovgivningsmæssige rammer om Fælles Mål.

Frem mod skoleåret 2019/20 vil der blive gennemført et mere omfattende arbejde med at revidere læseplaner og undervisningsvejledninger.

Dette skal understøtte, at disse i højere grad tager afsæt i de politiske intentioner bag ændringen i rammerne for Fælles Mål samt anbefalingerne fra rådgivningsgruppen om Fælles Mål.

Dette vil bl.a. betyde, at læseplaner og vejledninger ikke i samme grad som tidligere vil fokusere på arbejdet med mål som udgangspunkt for tilrettelæggelsen af undervisningen. Det vil i denne sammenhæng bl.a. blive tydeliggjort, at mål er en didaktisk kategori ud af flere.

1. trinforløb for børnehaveklasse til 3. klassetrin

I forløbet tages udgangspunkt i elevernes nære virkelighed, deres hverdag i familie, fritid og i skole. Der arbejdes med arbejdsbegreber fra hverdagen og bygges videre på elevernes egne erfaringer med arbejde, arbejdspladser, voksenroller og den umiddelbare nære omverden.

Eleverne skal arbejde med at koble egne ønsker, muligheder

og personlige valg. I forløbet arbejdes der med at udvide elevens omverdensforståelse, dvs. deres kendskab til det helt nære voksenliv og det miljø og de omgivelser, som de færdes i. Eleverne skal introduceres til betydningen af at træffe enkle valg.

I det kompetenceområde, der hedder fra uddannelse til job, skal eleverne arbejde med at indsamle, bearbejde

og vurdere informationer om uddannelser og job. Eleverne arbejder med sammenhæng mellem uddannelse og job, og der er fokus på, at udbygge elevernes viden om og indsigt i informationsøgning.

Slutteligt skal eleverne arbejde med forskellige karriereforløb og de vilkår, der knytter sig hertil.

Det personlige valg

Kompetenceområdet det personlige valg omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Mine mål fokuserer på opdagelser i nærmiljøet og på at udtrykke drømme og forestillinger om fremtiden.

Mine muligheder fokuserer på hverdagsaktiviteter i elevernes egne familier.

Mine valg fokuserer på at træffe enkle beslutninger og konsekvenser heraf i relation til skole og læring.

Mine mål

I forløbet arbejder eleverne ud fra deres kendskab til nærmiljøet af voksenliv, job og karriere. Via undersøgelser og opdagelser i nærmiljøet arbejder eleverne med at udtrykke drømme og forestillinger om fremtiden. Undervisningen vil bl.a. omfatte den personlige historie og kendskab til egne styrkesider.

Mine muligheder

Med afsæt i elevernes umiddelbare netværk og de livsformer, der findes her, udvides elevernes kendskab til forskellige familie- og arbejdsliv. Eleverne fortæller om hverdagsaktiviteter i deres egne familier.

Mine valg

I undervisningen fokuseres der på betydningen af at træffe enkle beslutninger og konsekvenser heraf i relation til skole og læring. I aktiviteterne indgår lege, spil og problemløsningsopgaver, hvor eleverne opdager betydningen af at træffe forskellige valg.

Fra uddannelse til job

Kompetenceområdet fra uddannelse til job omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Fra uddannelse til job fokuserer på undersøgelse af jobfunktioner og tilhørende uddannelser i nærmiljøet, såsom skolen og mindre lokale virksomheder.

Information fokuserer på muligheder for at søge informationer om uddannelse og job.

Uddannelses- og jobkendskab fokuserer på jobfunktioner på skolen og i lokale virksomheder.

Fra uddannelse til job

Elevernes kendskab til uddannelse indkredses, og undervisningen udbygger elevernes viden om mulige sammenhænge mellem uddannelse og job. I aktiviteterne indgår skolegangen og dens betydning. Der arbejdes med undersøgelse af jobfunktioner og tilhørende uddannelser i nærmiljøet, såsom skolen og mindre lokale virksomheder.

Information

I undervisningen fokuseres på muligheder for at søge informationer om uddannelse og job. Der arbejdes med forskellige informationskilder i nærmiljøet som familie, skolen og lokale virksomheder. I undervisningen indsamles informationer om uddannelse og job, og it-værktøjer introduceres.

Uddannelses- og jobkendskab

Eleverne skal beskrive lokale eksempler på uddannelser og job fx jobfunktioner på skolen og i lokale virksomheder. I undervisningen introduceres eleverne til iværksætterier samt til uddannelser og job i nærmiljøet, som fx kan præsenteres som udstilling til forældre ved forældremøder.

Arbejdsliv

Kompetenceområdet arbejdsliv omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Arbejdsvilkår fokuserer på forskellige typer af arbejde, såvel lønnet som ulønnet, i familien og nærmiljøet.

Arbejdsmarked fokuserer på sammenhænge mellem køn, roller og arbejdsopgaver.

Arbejdsliv fokuserer på sammenhænge mellem familie-, fritids- og arbejdsliv.

Arbejdsvilkår

Eleverne introduceres til forskellige typer af arbejde, såvel lønnet som ulønnet, i familien og nærmiljøet. I undervisningen inddrages undervisningsmiljøet i klassen og arbejdsopgaver knyttet til familien, og der arbejdes med en simpel forståelse af arbejdsbegrebet.

Arbejdsmarked

Eleverne arbejder med egne erfaringer med roller og funktioner i familien og nærmiljøet. Der fokuseres på sammenhænge mellem køn, roller og arbejdsopgaver.

Arbejdsliv

Eleverne arbejder med livs- og arbejdsformer og beskrivelser af relationer mellem familie, fritids- og arbejdsliv. Med udgangspunkt i nærmiljøet arbejder eleverne med eksempler på sammenhænge mellem familie-, fritids- og arbejdsliv. Eleverne skal undersøge arbejdsliv med udgangspunkt i egen familie.

2. trinforløb for 4. - 6. klassetrin

I andet trinforløb rettes fokus fra det meget nære og kendte og til et lidt bredere og videre samfundsmæssigt niveau i forhold til uddannelse og job.

I kompetenceområdet personlige valg tages afsæt i elevernes kendskab til voksenliv, job og karrierer i elevernes eget netværk og de enkle forestillinger, de har om fremtiden og voksenlivet. Der fokuseres på at udvide elevernes viden om forskellige karriereforløb. Arbejdet med elevernes mål,

muligheder og valg integreres med henblik på at udvide valgperspektivet.

Kompetenceområdet fra uddannelse til job tager udgangspunkt i elevernes kendskab til uddannelser og erhverv i lokalmiljøet. Der fokuseres på at udbygge elevernes viden om indhold og krav i forskellige uddannelser og erhverv samt mulige sammenhænge mellem skolegang, uddannelse og fremtidig beskæftigelse.

I forhold til arbejdsliv tages afsæt i elevernes kendskab til, hvordan arbejds- fritids- og familielivet ser ud for personer i nærmiljøet. Der fokuseres på at udvide elevernes kendskab til forskellige karriereforløb og de vilkår, som kan knytte sig hertil.

Personlige valg

Kompetenceområdet personlige valg omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Mine mål fokuserer på sammenhængen mellem elevernes egne styrkesider og interesser.

Mine muligheder fokuserer på forskellige menneskers karriereløb og de muligheder og betingelser, der knytter sig hertil.

Mine valg fokuserer på at udvide elevernes valgperspektiv gennem udbygning af elevernes kendskab til og forståelse af faktorer, der kan påvirke deres valg.

Mine mål

Under hele forløbet arbejdes der med sammenhængen mellem elevernes egne styrkesider og interesser og de mål og forestillinger, som de har i forhold til fremtidig uddannelse, job og karriere.

Mine muligheder

Der fokuseres på forskellige menneskers karriereløb og de muligheder og betingelser, der knytter sig hertil. Der lægges

vægt på at udvide elevernes kendskab til de mange forskellige muligheder for uddannelse, job og karriere, der findes. Dette skal bl.a. ske ved besøg af forældre og andre rollemodeller.

Mine valg

Der fokuseres på at udvide elevernes valgperspektiv gennem udbygning af elevernes kendskab til og forståelse af faktorer, der kan påvirke deres valg. Dette skal

bl.a. ske gennem dialoger med eleverne om, hvilken betydning fx kammerater og forældre har for de valg, de træffer, og hvordan medier, traditioner og kultur påvirker dem.

Fra uddannelse til job

Kompetenceområdet fra uddannelse til job omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Fra uddannelse til job fokuserer på at udbygge elevernes viden om forskellige uddannelser og job.

Information fokuserer på at udvide elevernes viden om forskellige metoder til at søge informationer om uddannelse og job.

Uddannelses- og jobkendskab fokuserer på at udvide elevernes kendskab til forskellige typer job og uddannelser.

Fra uddannelse til job

Der arbejdes med at udbygge elevernes viden om forskellige uddannelser og job. Eleverne arbejder med at forstå sammenhænge mellem forskellige typer uddannelse og de muligheder, de giver for forskellige job og karrierer.

Information

Der fokuseres på at udvide elevernes viden om forskellige metoder til at søge informationer om uddannelse og job. Eleverne skal trænes i at søge og sortere informationer gennem forskellige kilder og i at beskrive eksempler på uddannelser og job.

Uddannelses- og jobkendskab

Der fokuseres på at udvide elevernes kendskab til forskellige typer job og til uddannelser, der kan føre dertil. Dette kan blandt andet ske gennem besøg på virksomheder, samt arbejde med virtuelle vejledningsværktøjer.

Arbejdsliv

Kompetenceområdet arbejdsliv omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Arbejdsvilkår fokuserer på vilkår og arbejdsforhold i forskellige typer job før og nu med udgangspunkt i nærmiljøet.

Arbejdsmarked fokuserer på aktuelle situationer og begivenheder på arbejdsmarkedet samt på spørgsmål, der vedrører ligestilling og ligeværd.

Arbejdsliv fokuserer på de forskelle, der kan være mellem forskellige arbejdsliv, og hvad der betinger sådanne forskelle.

Arbejdsvilkår

Eleverne arbejder med vilkår og arbejdsforhold i forskellige typer job før og nu med udgangspunkt i nærmiljøet. Der fokuseres på arbejdsmiljø og arbejdskulturer inden for forskellige job og brancher.

Arbejdsmarked

Eleverne arbejder med arbejdsmarkedet, dets funktion og opbygning. Der tages udgangspunkt i aktuelle situationer og begivenheder på arbejdsmarkedet, og spørgsmål, der vedrører ligestilling og ligeværd, diskuteres.

Arbejdsliv

Eleverne trænes i at diskutere forskellige værdier knyttet til familie-, arbejds- og fritidsliv og vurdere betydningen af disse i et karriereperspektiv. Der er fokus på de forskelle, der kan være mellem forskellige arbejdsliv, og hvad der betinger sådanne forskelle.

3. trinforløb for 7. - 9. klassetrin

I tredje trinforløb fokuseres på elevernes kommende valg af ungdomsuddannelse. Eleverne skal ved udgangen af 9. klasse have en plan for deres videre uddannelse efter 9. klasse, og der arbejdes derfor i dette forløb målrettet for at udfordre eleverne

i dette valg. Det kan bl.a. ske ved i højere grad at sammentænke undervisningen i uddannelse og job med den kollektive vejledning og de aktiviteter, der hører til i både uddannelse og job og den kollektive vejledning.

I forløbet udvides også elevernes kendskab til forskellige former for arbejdsliv og beskæftigelse og de vilkår, der er gældende på det danske og internationale arbejdsmarked.

Personlige valg

Kompetenceområdet personlige valg omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Mine mål fokuserer på elevens læringserfaringer og oplevelser i uddannelses- og jobrettede aktiviteter, som bruges i elevens arbejde med personlige mål for uddannelse, job og karriere.

Mine muligheder fokuserer på elevens egne ønsker og forudsætninger i relation til forskellige karriereveje, herunder valg af uddannelse og forestillinger om fremtidig job/beskæftigelse.

Mine valg fokuserer på elevernes forståelse af sammenhængen mellem karrierevalg og personlige værdier, interesser og færdigheder.

Mine mål

Der tages udgangspunkt i elevens læringserfaringer og oplevelser i uddannelses- og jobrettede aktiviteter, som bruges i elevens arbejde med personlige mål for uddannelse, job og karriere.

Oplevelser i introkurser, brobygning, virksomhedsbesøg mv. efterbehandles, og eleverne udfordres på viden og holdninger.

Mine muligheder

Der arbejdes med elevens egne ønsker og forudsætninger i relation til forskellige karriereveje,

herunder valg af uddannelse og forestillinger om fremtidig job/beskæftigelse. Der er her fokus på sammenhænge mellem elevernes selvopfattelse/omverdensforståelse og deres valgperspektiv.

Mine valg

Der fokuseres på elevernes forståelse af sammenhængen mellem karrierevalg og personlige værdier, interesser og færdigheder. Elevernes overvejelser om valg af ungdomsuddannelse udfordres gennem arbejde med konsekvenser af forskellige valg. Arbejdet skal danne grundlag for, at eleverne

kan begrunde og argumentere for konsekvenser og muligheder i deres valg af ungdomsuddannelse. Eleverne udvikler kritisk forståelse af faktorer, der kan påvirke deres valg. Elevernes angivelse af påtænkt valg af ungdomsuddannelse og arbejdet med uddannelsesparathedsvurdering fra 8. klasse indgår i arbejdet med valgprocesser.

Fra uddannelse til job

Kompetenceområdet fra uddannelse til job omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Fra uddannelse til job fokuserer på arbejde med lokale, nationale og internationale jobmuligheder og sammenhængen mellem uddannelse og job.

Information fokuserer på informationssøgning, herunder brug af forskellige metoder og kilder, med henblik på at kunne finde og vurdere relevant information om uddannelse og job.

Uddannelses- og jobkendskab fokuserer på elevernes evne til at kunne vurdere forskelle og ligheder mellem forskellige karrieremuligheder.

Fra uddannelse til job

Der arbejdes med lokale, nationale og internationale jobmuligheder og sammenhængen mellem uddannelse og job. Eleverne får, bl. a. via samarbejde med ungdomsuddannelserne (introduktionskurser, brobygning mv.), indblik i mulighederne for at kunne tage dele af sin uddannelse i udlandet.

Information

Eleverne arbejder med informationssøgning, herunder brug af

forskellige metoder og kilder, med henblik på at kunne finde og vurdere relevant information om uddannelse og job. Der indgår såvel virtuelle som reale informationskilder, eksempelvis møder med andre unge, ungdomsuddannelsernes hjemmesider og tilknyttede sociale medier.

Uddannelses- og jobkendskab

Eleverne arbejder med indhold og krav i forskellige uddannelser, erhverv, jobtyper og former for

iværksætteri. Der fokuseres på elevernes evne til at kunne vurdere forskelle og ligheder mellem forskellige karrieremuligheder. Der samarbejdes med virksomheder/erhvervsliv og ungdomsuddannelser, og eleverne besøger eksterne samarbejdspartnere, ligesom disse deltager i undervisningsforløb på skolen.

Arbejdsliv

Kompetenceområdet arbejdsliv omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Arbejdsvilkår fokuserer på konkrete arbejdsvilkår knyttet til forskellige typer af job, herunder start af egen virksomhed.

Arbejdsmarked fokuserer på rettigheder og pligter på arbejdsmarkedet, herunder den danske model og det danske aftalesystem.

Arbejdsliv fokuserer på forskellige former for arbejdsliv og disses indvirkning på familie- og fritidsliv.

Arbejdsmarked

Eleverne arbejder med rettigheder og pligter på arbejdsmarkedet, herunder den danske model og det danske aftalesystem. Der samarbejdes fx med fagforeninger og A-kasser og indgår partnerskaber med lokale virksomheder eller organisationer, der kan bidrage til, at emnet kan eksemplificeres og udforskes.

Arbejdsliv

Eleverne skal arbejde med forskellige former for arbejdsliv og disses indvirkning på familie- og fritidsliv. Der arbejdes med konkrete beskrivelser og diskussion af arbejdsliv, sådan som de har formet og former sig for forskellige mennesker i forskellige typer karriereforløb, fx selvstændig, lønmodtager, projektansatte, iværksættere mv.

Arbejdsvilkår

Eleverne arbejder dybere med konkrete arbejdsvilkår knyttet til forskellige typer af job, herunder start af egen virksomhed. Eleverne arbejder med forskellige former for ansættelse og de rammer og betingelserne, der knytter sig hertil. Eleverne arbejder med projekter, hvor de afprøver roller som lønmodtager, arbejdsgiver og iværksætter.